

AD FONTES

Mesto i okres Senec už v roku 1946 žiadali o zriadenie gymnázia. Veľký záujem žiakov šiestich stredných škôl (dnešných ZŠ) okresu a zo širokého okolia o štúdium pripravujúce na vysoké školy, ako aj vhodné priestory nevyužitej účelovej školskej budovy v meste Senec tvorili reálne podmienky.

Budova slovenskej ľudovej a meštianskej školy z roku 1931

Dostavba školskej budovy v roku 1947

V roku 1949 mesto Bratislava začalo mať problémy s nedostatočnou kapacitou gymnázií na svojom území. A pretože podobné problémy mali aj gymnáziá v Trnave a Galante Povereníctvo školstva, vied a umení v Bratislave už v predstihu robilo preventívne opatrenia. Dňa 20. júla 1949 PŠVU prípisom č.106.000/49-III/3 uložilo Krajskému národnému výboru v Bratislave, referátu pre školstvo, osvetu a telesnú výchovu elokovať žiakov kvinty a sexty reálnej vetvy bratislavských gymnázií, ktorých rodičia mali trvalé bydlisko mimo katastrálneho územia Bratislavy (smerom k Sencu) a tiež žiakov gymnázií v Trnave a Galante, do vtedy temer prázdnej štátnej školskej budovy v Senci. Súčasne uložilo riaditeľstvám všetkých gymnázií v Bratislave, Trnave a Galante, aby do 15. augusta 1949 predložili ref. Školstva KNV presný zoznam všetkých žiakov V. a VI. ročníka (a to bez výnimky), rodičia ktorých bývajú trvale v mieste, skadiaľ žiaci majú možnosť denne dochádzať do Senca. Toto rozhodnutie PŠVU dalo tiež na vedomie vtedajšiemu MNV a ONV Senec s tým, že podrobnosti určí KNV, vrátane konania dodatočného zápisu do V. a VI. ročníka v Senci. Počet prijatých limitovali kapacitou jednej V. a jednej VI. triedy.

9. septembra 1949 Okresný národný výbor v Senci pod č.332-9/9-1949 požiadal PŠVU o zriadenie Gymnázia v Senci, pre ktoré vytvorili od 1.9.1949 vhodné priestorové podmienky. Vyprázdнили poschodie so štyrmi učebňami, riaditeľňou, zborovňou, jedným kabinetom, sociálnymi zariadeniami aj s príľahlými chodbami a šatňami pre študentov. Súčasne oznámili, že od 1. januára 1950 bude celá budova k dispozícii gymnáziu, pretože odíde škola Národnej bezpečnosti, zaberajúca ostatné priestory. Telocvičňa bude spoločná s dovtedajšou meštiankou, ktorá je v novej časti budovy spojená chodbou na prízemí i na poschodí. Dňa 11. septembra 1949 Povereníctvo školstva, vied a umení prípisom číslo 106.956/49-III/3 oznámilo v odpovedi Okresnému národnému výboru v Senci, že s účinnosťou od 1. septembra 1949 umiestňuje cca 40 žiakov V. ročníka a cca 30 žiakov VI. ročníka (podľa nového zákona č.95/48 Zb. označených ako I. a II. roč.) z gymnázií v Bratislave a Galante do budovy bývalej meštianskej školy v Senci. Z praktických dôvodov súhlasilo, aby tieto triedy mali názov Gymnázium v Senci. Povereníctvo súčasne oznámilo, že otázka definitívneho zriadenia samostatného Gymnázia v Senci bude predmetom meritórnej úvahy až potom, keď Vláda ČSR schváli plán siete gymnázií. V návrhu siete sa ráta so zriadením samostatného Gymnázia v Senci.

Krajský národný výbor v Bratislave, ktorý riadil gymnáziá na svojom území, začal personálne zabezpečovať nové gymnázium. Zamerali sa na pedagógov z blízkeho okolia. Prvý stredoškolský profesor Ondrej Margitfalvi, (Z-D) rodák z blízkej obce Kostolná pri Dunaji, učil na Gymnázium v Turčianskom svätom Martine. Funkciou dočasného riaditeľa poverili profesora slovenského a latinského jazyka Františka Majtana, ktorý do r.1948 bol riaditeľom Učiteľského ústavu v Modre a potom pracoval na povereníctve. To boli prví a sprvu jediní plne kvalifikovaní stredoškolskí profesori. Ďalšími členmi novotvoriaceho sa zboru sa stali : pridelený odborný učiteľ Vladimír Kotulan a výpomocní učители Dr. Gašpar Radošínsky, blatniansky farár, ktorý učil francúzsky jazyk, Ján Hajdušek učil ruský jazyk, Jozef Lančarič učil matematiku, Ervín Záhorec učil Dg, Jozef Hrobár učil M a katechéta Vojtech Klein. V takomto

zložení zbor fungoval pri prvej cenzúrnej porade (dnes štvrtročnej hodnotiacej pedagogickej rade) dňa 15. novembra 1949. Učili 31žiakov I. ročníka a 24žiakov II. ročníka. Z nich bolo 44 chlapcov a 13 dievčat.

Taký bol začiatok.

Dňom 1. januára 1950 sa Riaditeľstvo Gymnázia v Senci stalo aj správcom školskej budovy na vtedajšej Gottwaldovej ulici č.82 a budovu preregistrovali do stavu gymnaziálnych budov. Urobilo tak KNV prípisom č.198/4-17/9-1949/IV-5.

Gymnázium teda pri svojom vzniku bolo dislokované v staršej časti dnešnej budovy s vchodom od železničnej stanice. Túto budovu postavila v r.1933 Slovenská liga v rámci široko rozvinutej akcie kupovaním symbolických tehál na stavbu slovenských škôl ako dar za 1,- Kčs. Akcia sa niesla pod heslami: Za tú našu slovenčinu, Slovenské dieťa svojmu rodu, Slovenské deti do slovenskej školy, Čs. škola najlepšou pevnosťou čsl. hraníc, Národ sebe, Vlasti zdar! 1918 - 1928. Čo meč vybojoval - škola zachová!

Sprvu bola v tejto budove meštianska škola, kde riaditeľoval známy textár slovenských populárnych a tanečných piesní p. Keiser, pseud. Janko Elen, pôvodom z Moravy. Ešte pred vojnou začali stavať prístavbu školskej budovy, aby škola mala všetky komplementy. Dokončil ju senecký staviteľ Alexander Molnár až po vojne v r.1947. Nasťahovala sa tam celá bývalá meštianska škola. Novostavba, spojená chodbami na prízemí i poschodí, mala vybudované všetko, čo i súčasné požiadavky kladú na komplex: riaditeľňu s prepojením do bytu riaditeľa školy, kanceláriu, zborovňu, 8 učební, 2 tzv. špeciálky (odbornú učebňu F a Ch), hlavný vchod z juhozápadu, pri ňom služobnú miestnosť pre školníka i so služobným bytom a v suteréne kotolňu na pevné palivo so sklodom, vodáreňou a priestormi pre školskú kuchyňu a jedáleň.

V roku 1953 boli gymnáziá zrušené a zriadené veľké komplexy Jedenástročných stredných škôl. To bol koniec prvej etapy Gymnázia v Senci. Jadro profesorského zboru prešlo učiť na tzv. III. stupeň JSŠ s novovymenovaným riaditeľom Júliusom Skláršom.

Dr. Boris Bulla